

MILLORA CONTÍNUA

GUIA D'INTERVENCIÓ PER A CENTRES EDUCATIUS

Versió 01.06.2020

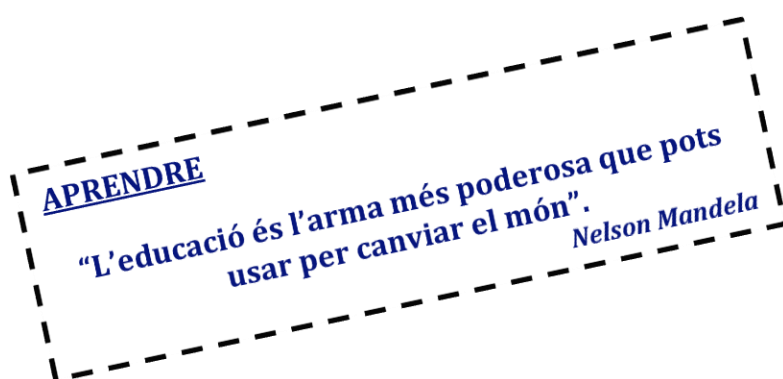
MILLORA CONTÍNUA

**"Les escoles no es transformaran si no
acceptem que hi ha un procés de canvi"**

Paula Freire

ÍNDEX

A/ NORMATIVA RELACIONADA	Pàg. 3
B/ ORIENTACIONS DE CARÀCTER GENERAL	Pàg. 4
C/ PROCESSOS D'AVALUACIÓ, ANÀLISI I PLANIFICACIÓ EDUCATIVA	Pàg. 5
I. PROCÉS D'AVALUACIÓ I ANÀLISI Memòria final	Pàg. 6
II. PROCÉS DE PLANIFICACIÓ: Organització de la resposta educativa 1. Projecte Educatiu de Centre (PEC) 2. Pla d'Actuació per a la Millora (PAM) 3. Programacions didàctiques (PD) 4. Adequació personalitzada de les programacions didàctiques 5. Activitats d'Enriquiment i de Reforç 6. Programes específics d'atenció a la diversitat 7. Pla d'Actuació Personalitzar (PAP)	Pàg. 8
III MESURES DE RESPOSTA 1. Mesures per a l'accés 2. Mesures individualitzades per a l'aprenentatge 3. Mesures grupals per a l'aprenentatge 4. Mesures per a la participació 5. Mesures de flexibilització	Pàg. 26

A/ NORMATIVA RELACIONADA

[ORDRE 46/2011](#), de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la **transició** des de l'etapa d'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatoria a la Comunitat Valenciana. [2011/7216]

[DECRET 135/2014](#), de 8 d'agost, del Consell, pel qual es regulen els cicles formatius de **Formació Professional Bàsica** en l'àmbit de la Comunitat Valenciana [2014/7635]

[DECRET 87/2015](#), de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el **currículum** i es desenvolupa l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana.

[ORDRE 26/2016](#), de 13 de juny, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula el **programa de reutilització, reposició i renovació de llibres de text i material curricular**, a través de la creació i posada en funcionament de bancs de llibres de text i material curricular en els centres públics i privats concertats de la Comunitat Valenciana, i es determinen les bases reguladores de les subvencions destinades a centres docents privats concertats i centres docents de titularitat de corporacions locals. [2016/4445]

[DECRET 88/2017](#), de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el **currículum** i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana. [2017/6394]

[LLEI 4/2018](#), de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el **plurilingüisme** en el sistema educatiu valencià. [2018/1773]

[DECRET 51/2018](#), de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual estableix el **currículum** i desplega l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana. [2018/4258]

[DECRET 104/2018](#), de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els **principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià**. [2018/7822]

[ORDRE 20/2019](#), de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la **resposta educativa per a la inclusió** de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià. [2019/4442]

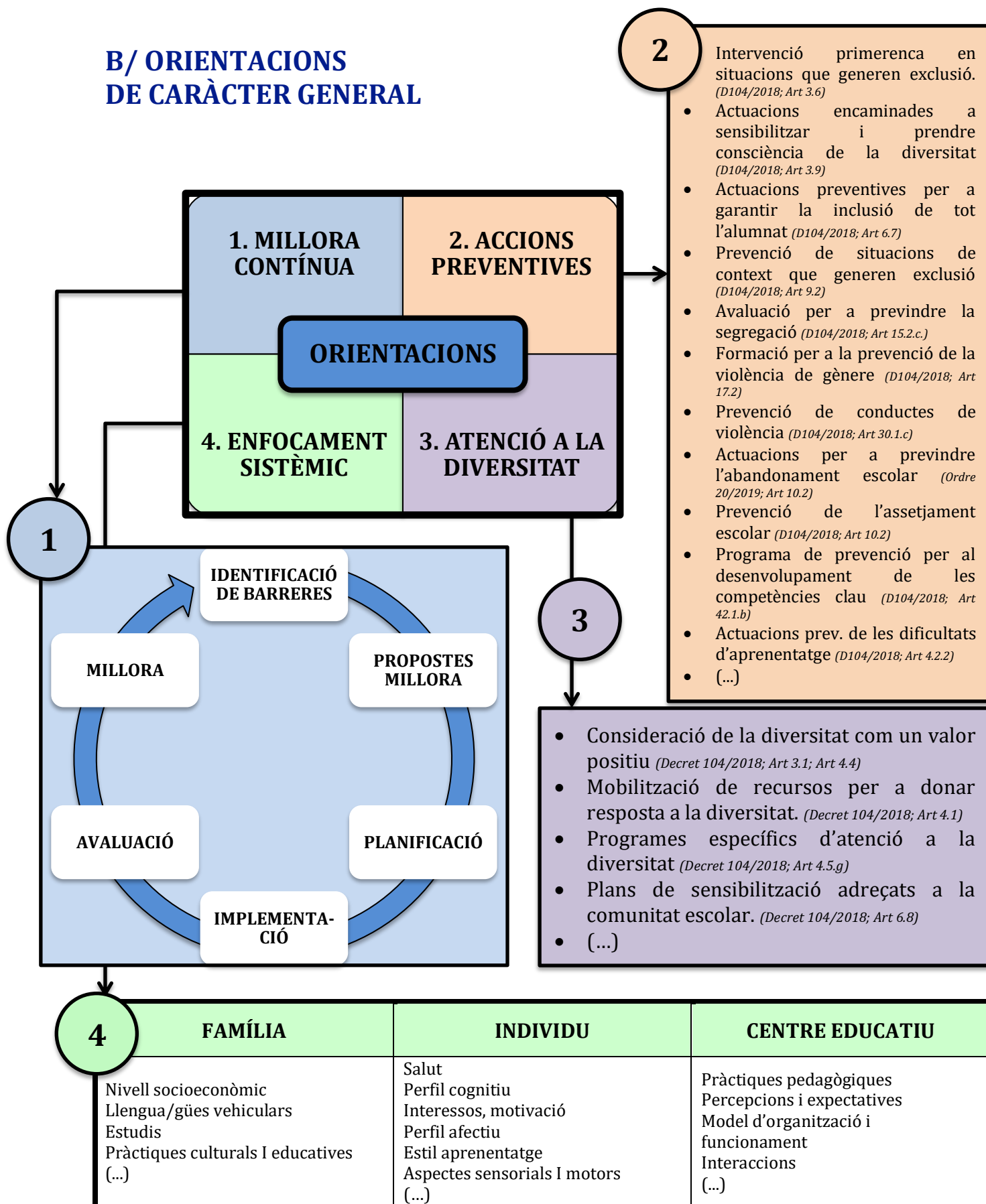
[RESOLUCIÓ de 8 de juliol de 2019](#), del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i el funcionament dels **programes formatius de qualificació bàsica** en l'àmbit de la Comunitat Valenciana per al curs 2019-2020. [2019/7147]

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es regula l'elaboració de les actuacions del **Pla d'actuació per a la millora (PAM)**, s'autoritzen programes i s'assignen hores addicionals de personal docent als centres educatius públics amb titularitat de la Generalitat Valenciana, per a desenvolupar-ho en el curs 2019-2020. [2019/8306]

[DECRET 252/2019](#), de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments **d'Educació Secundària Obligatoria, Batxillerat i Formació Professional**. [2019/11616]

[DECRET 253/2019](#), de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments **d'Educació Infantil o d'Educació Primària**. [2019/11482]

B/ ORIENTACIONS DE CARÀCTER GENERAL

C/ PROCESSOS D'AVALUACIÓ, ANÀLISI I PLANIFICACIÓ EDUCATIVA

I. PROCÉS D'AVALUACIÓ I ANÀLISI	Ref. Normativa	Doc. relacionat
- Anàlisi i reflexió sobre barreres que generen desigualtats - Identificació de factors que afavoreixen o dificulten la inclusió - Memòria anual	D104/2018- Art 3.4 D104/2018- Art 6.1 D104/2018- Art 11.4	MEM

II. PROCÉS DE PLANIFICACIÓ	Ref. Normativa	Doc. relacionat
ORGANITZACIÓ DE LA RESPOSTA EDUCATIVA - Identificar les mesures necessàries per eliminar les barreres identificades - Criteris: Compromís amb la cultura i valors inclusius (DI-Art 4.4) - Fins: Millora de la qualitat educativa - Priorització actuacions	D104/2018- Art 11.3	PEC PAM

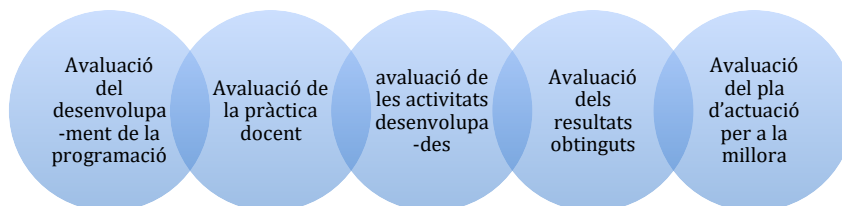
NIVELLS DE RESPOSTA EDUCATIVA				
	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3	NIVELL 4
MESURES	Processos de planificació general i d'organització.	Actuacions didàctiques, d'acció tutorial i altres plans transversals	Actuacions didàctiques de reforç i d'enriquiment	Actuacions especialitzades
PER A QUI?	Tota la comunitat educativa i entorn sociocomunitari	A tot l'alumnat d'un grup	Alumnat d'un grup que requereix resposta diferenciada	Alumnat que requereix resposta de caràcter extraordinari
AGENTS	Òrgans de govern, de coordinació i de participació	Equips docents	Equips docents	Equips docents (Avaluació sociopsicopedagògica)

1. PEC 2. PGA/PAM	3. PROGRAMACIONS DIDÀCTIQUES 4. ADEQUACIONS A LES P. DIDÀCTIQUES	5. PROGRAMES D'ENRIQUIMENT i DE REFORÇ 6. PROGRAMES ESPECÍFICS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	7. PLANS D'ACTUACIÓ PERSONALITZATS
----------------------	---	---	------------------------------------

I. PROCÉS D'AVALUACIÓ i ANÀLISI

MEMÒRIA FINAL

1. Contingut de la memòria final de curs

Avaluació del desenvolupament de la programació, avaluació de la pràctica docent, avaluació de les activitats desenvolupades, avaluació dels resultats obtinguts, avaluació del pla d'actuació per a la millora.

([DECRET 253/2019](#), Art 38.m)

Desenvolupament de la programació didàctica, la pràctica docent i els resultats obtinguts

([DECRET252/2019](#), Art 42.n.)

Memòria d'actuacions de la comunitat educativa

-([DECRET252/2019](#), Art 31.6.) -([DECRET252/2019](#), Art 46.h.) -([DECRET252/2019](#), Art 56.6.) -([DECRET252/2019](#), Art 59.6.)
([DECRET 253/2019](#), Art 30.7.)- ([DECRET 253/2019](#), Art 47.6)-

2. Avaluació del PEC

L'avaluació del projecte educatiu de centre es realitzarà anualment a la finalització del curs escolar. Serà competència del consell escolar del centre i comprendrà la totalitat dels elements que el conformen.

([DECRET 253/2019](#), Art 55.7)

L'avaluació del PEC s'ha de realitzar una vegada finalitzat el curs escolar i amb la data límit que s'establisca per a l'aprovació de la programació general anual (PGA) del centre per al curs 2020-2021.

La direcció del centre disposarà, igualment, del mateix termini indicat al paràgraf anterior per a aprovar les modificacions del seu PEC com a conseqüència de l'avaluació realitzada pels òrgans col·legiats corresponents.

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 5.1

3. Línies d'actuació

- Avaluació del PEC ([Contingut](#))

[DECRET 253/2019](#); Art 56 -- [DECRET252/2019](#); Art 71

- Avaluació del PAM ([Contingut](#))

[DECRET 253/2019](#); Art 83.3 -- [DECRET252/2019](#); Art 98

- Pla d'igualtat i convivència

- [Text del qüestionari d'igualtat i convivència 2018-2019](#) (Conselleria)

- Inclusió d'un apartat específic de valoració de l'organització del treball realitzat pel centre durant el període de suspensió de les activitats lectives presencials

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 5.6

- Participació en l'elaboració de la memòria final de curs dels diferents sectors de la comunitat educativa

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 5.6

- (...)

4. Terminis

La data límit per a l'enviament de la memòria final a l'administració educativa: 31 de juliol

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 5.6

5. Atribucions de tasques

5.1. Establiment del contingut de la memòria. ([DECRET 253/2019](#), Art 81.5) -- ([DECRET252/2019](#), Art 96.5)

- Conselleria

5.2. Elaboració de la memòria

- Equips docents. ([DECRET 253/2019](#), Art 38.m)
- Departaments ([DECRET252/2019](#); Art 42.n; Art 46.h)
- Associacions de mares i pares d'alumnes. ([DECRET 253/2019](#), Art 47.6)-- ([DECRET252/2019](#); Art 56.2; 56.6; 57.f; 58.a; 61.1)
- Presidència de les AMPAs ([DECRET 253/2019](#), Art 49.a)--([DECRET252/2019](#), Art 60.f)
- Comissions del CEC ([DECRET 253/2019](#), Art 30.7)--([DECRET252/2019](#), Art 31.6)
- Associacions de l'alumnat (([DECRET252/2019](#), Art 59.2; 59.6)
- Consell delegats/des([DECRET252/2019](#), Art 64.1-a)

5.3. Coordinació elaboració memòria

- Coordinadors/es equips docents ([DECRET 253/2019](#), Art 39.c)
- Direcció departaments ([DECRET252/2019](#); Art 43.f)

5.4. Informe de la memòria final de curs abans de la seua presentació al consell escolar

- Claustre ([DECRET 253/2019](#), Art 32.e) -- ([DECRET252/2019](#); Art 33.e)

5.5. Elaboració d'una proposta de memòria per al coneixement, anàlisi i valoració del claustre i del consell escolar

- Equips directius. ([DECRET 253/2019](#), Art 81.4) -- ([DECRET252/2019](#); Art 96.4)

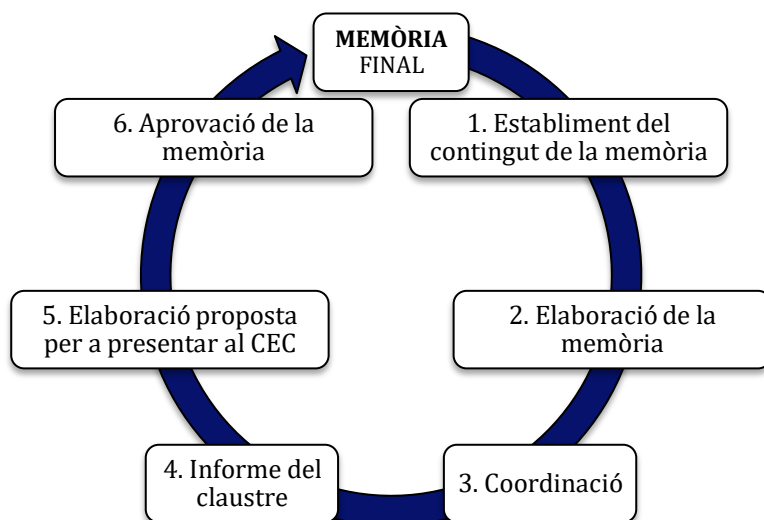
5.6. Aprovació de la memòria.

- Claustre i CEC. ([DECRET 253/2019](#), Art 81.6) -- ([DECRET 253/2019](#), Art 96.6)

6. Documents associats

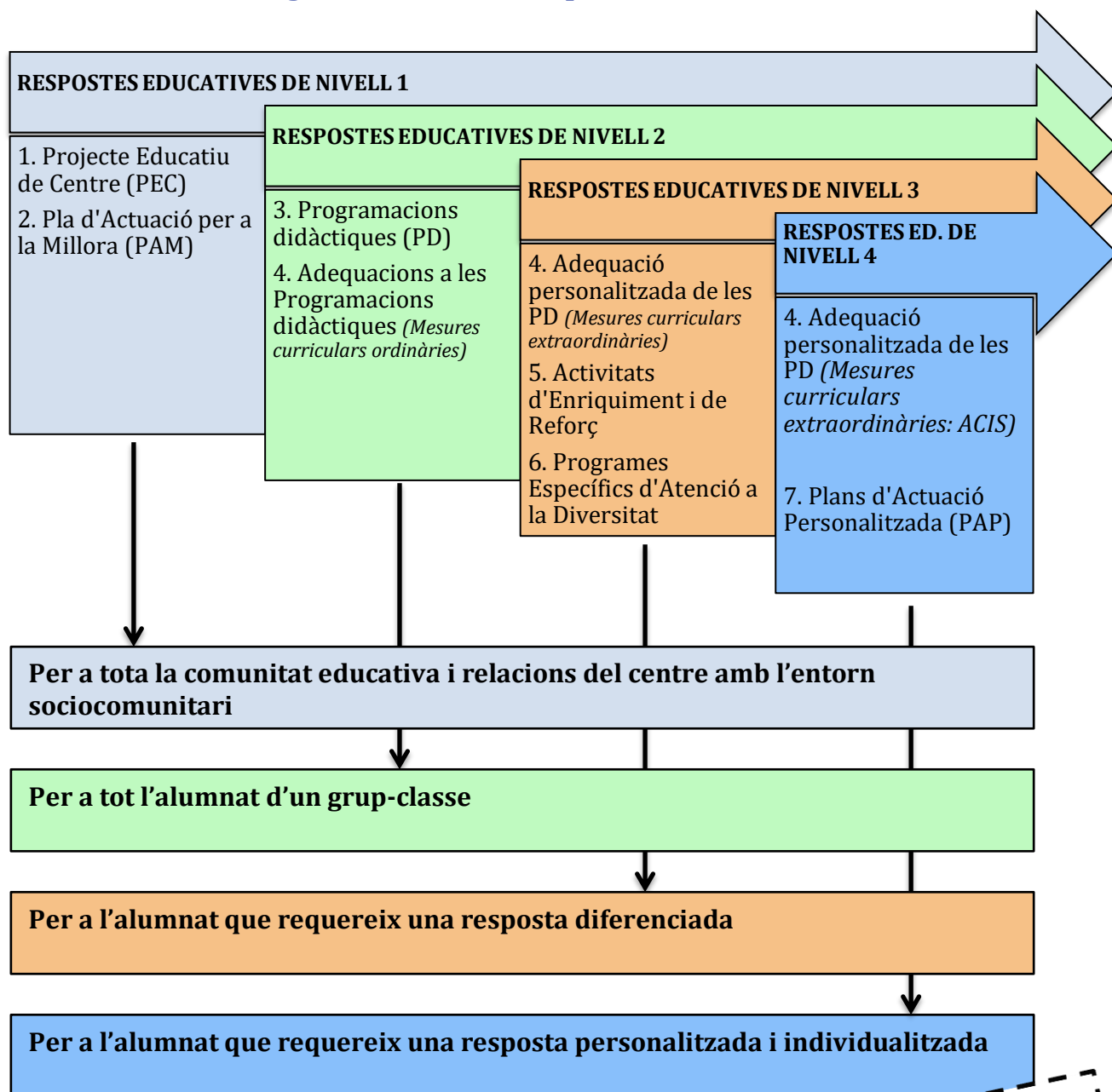
Gestor, Recursos per a la gestió i organització dels centres educatius

- [080.01](#) r_Atenció sanitària específica en centres educatius
- [080.15](#) r_Esport a l'Escola
- [100.01](#) r_Protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat
- [100.02](#) r_Pla d'igualtat i convivència
- [100.03](#) r_Protocols d'intervenció davant de supòsits de violència escolar
- [100.04](#) r_Recursos web per a la igualtat i la convivència
- [100.07](#) r_Pla Director per a la Convivència i Millora de la Seguretat en els Centres Educatius i els seus Entorns

II. PROCÉS DE PLANIFICACIÓ

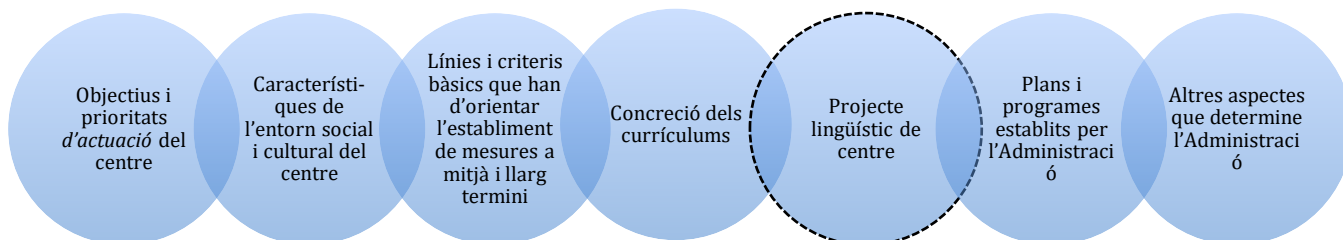
Organització de la resposta educativa

ANTICIPAR
"La planificació no és pensar en decisions futures, sinó en el futur de les decisions preses"
P. Drucker

1. EL PROJECTE EDUCATIU

Resposta educativa de nivell I

DOCUMENT ASSOCIAT (PLC)

"Aplicació del programa d'educació plurilingüe i cultural (PEPLI) a secundària i batxillerat. Guia de planificació, seguiment i millora" Pàg. 8

1.1 Projecte Educatiu: definició

El projecte educatiu és el document en el qual la comunitat educativa expressa les seues necessitats i planteja les seues prioritats de manera singular.

El projecte educatiu recull els principis que fonamenten, donen sentit i orienten les decisions que generen i vertebraren els

diferents projectes, plans i activitats del centre. Ha d'incloure mesures per a promoure valors d'equitat, responsabilitat, coeducació, interculturalitat, llibertat, sentit crític, prevenció i resolució pacífica de conflictes per a eradicar la violència a les aules i per a fomentar la igualtat entre dones i homes.

EDUCACIÓ PLURILINGÜE
"...el valencià no és un problema en els estudis de les xiquetes i xiquets valencians sinó més aviat la condició necessària per a l'excel·lència"
Vicent Pascua

[DECRET 253/2019](#); Art 55 -- [DECRET252/2019](#); Art 70

1.2 Finalitat

Autonomia pedagògica

Oferir la millor resposta en clau educativa a la diversitat social, econòmica i cultural del context per al qual es defineix, tenint en compte les característiques de l'alumnat, de la comunitat educativa i de l'entorn social i cultural del centre.

[DECRET 253/2019](#); Art 55.4-- [DECRET252/2019](#); Art 70.4

1.3 Ubicació

Procés de "Planificació i organització del centre educatiu"

1.4 Contingut

El projecte educatiu de centre inclou, com a mínim, els aspectes següents:

- Els objectius i prioritats d'actuació del centre.
- Les característiques de l'entorn social i cultural del centre.

- c) Les línies i criteris bàsics que han d'orientar l'establiment de mesures a mitjà i llarg termini per a:
1. L'organització i el funcionament del centre.
 2. La participació dels diversos estaments de la comunitat educativa i les formes de col·laboració entre aquests.
 3. La cooperació entre les famílies o representants legals de l'alumnat i el centre.
 4. La coordinació amb els serveis del municipi, les relacions amb institucions públiques i privades per a la millor consecució de les finalitats establides, així com la possible utilització de les instal·lacions del centre per part d'altres entitats per a realitzar activitats educatives, culturals, esportives o altres de caràcter social.
 5. La coordinació i la transició entre nivells i etapes.
 6. L'atenció a la diversitat de l'alumnat.
 7. L'acció tutorial (*i, a l'Educació Secundària Obligatoria, Batxillerat i Formació Professional, la orientació acadèmica i professional*)
 8. La promoció de l'equitat i la inclusió educativa de l'alumnat.
 9. La promoció de la igualtat i la convivència.
 10. La promoció i bon ús de les tecnologies de la informació i les comunicacions.
- d) La concreció dels currículums establits per l'Administració educativa per als diferents ensenyaments impartits al centre.
- e) El projecte lingüístic de centre. (*DOCUMENT ASSOCIAT: Aplicació del programa d'educació plurilingüe i cultural (PEPLI) a secundària i batxillerat; Guia de planificació, seguiment i millora*" Pàg. 8)
- f) Els diferents plans i programes establits per l'Administració educativa.
- g) Qualsevol altres aspectes que determine l'Administració educativa en l'àmbit de les seues competències.

[DECRET 253/2019](#); Art 56 -- [DECRET252/2019](#); Art 71

Els centres docents han d'incloure en el seu Projecte educatiu els mecanismes i els procediments per a detectar de manera primerenca les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, a fi d'iniciar la resposta educativa al més aviat possible.

[ORDRE 20/2019](#); Art 4.4

Tots els elements del projecte educatiu de centre (PEC) han de prendre com a referència els principis i les línies d'actuació que caracteritzen el model inclusiu a fi de concretar les actuacions necessàries que donen resposta a la diversitat de necessitats de tot l'alumnat, tot considerant els recursos disponibles i les característiques del context sociocomunitari.

[Decret 104/2018](#); Art 11.1

1.5 Línies generals d'actuació

Identificació i eliminació de barreres, Mobilització de recursos, Compromís amb la cultura i valors inclusius, Currículum inclusiu

Les pràctiques educatives i totes les actuacions que es desenvolupen en cada un dels nivells de resposta (...) han d'incorporar les línies generals d'actuació establides en l'article 4 del Decret 104/2018

[ORDRE 20/2019](#); Art 10.3

Actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar

1.6 Avaluació. Detecció de barreres i necessitats

L'avaluació del projecte educatiu de centre es realitzarà anualment a la finalització del curs escolar. Serà competència del consell escolar del centre i comprendrà la totalitat dels elements que el conformen.

[DECRET 253/2019](#); Art 55.7 -- [DECRET252/2019](#); Art 70.7

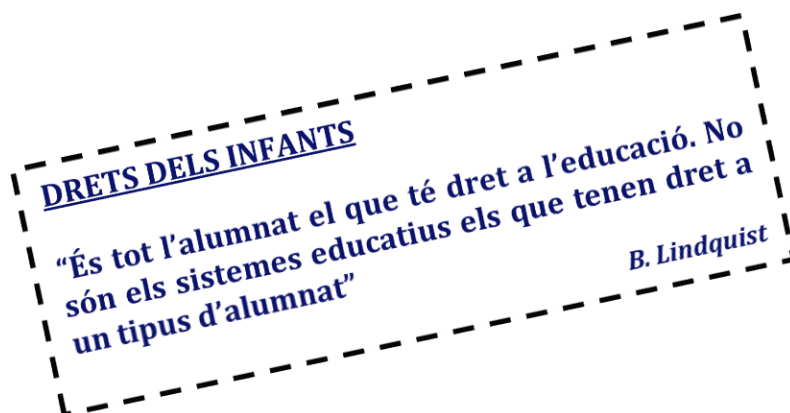
1.7 Atribucions de tasques

CAPPEV-MARINA ALTA; “[Assignació de tasques; mapa indicadors](#)”; 2020. (Relacionat amb Resolució de 4 de maig de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional per la qual s'estableix el marc i les directrius d'actuació a desenvolupar durant el tercer trimestre del curs 2019-2020 i l'inici del curs 2020-2021, davant la situació de crisi ocasionada per la COVID-19)

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#)

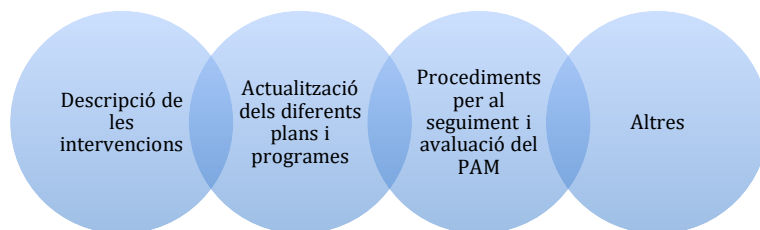
1.8 Documents associats

- “Aplicació del programa d'educació plurilingüe i cultural (PEPLI) a secundària i batxillerat; Guia de planificació, seguiment i millora” Pàg. 8
- CAPPEV-MARINA ALTA; “[Assignació de tasques; mapa indicadors](#)”; 2020. (Relacionat amb Resolució de 4 de maig de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional per la qual s'estableix el marc i les directrius d'actuació a desenvolupar durant el tercer trimestre del curs 2019-2020 i l'inici del curs 2020-2021, davant la situació de crisi ocasionada per la COVID-19)
- RECURSOS PEC. Gestor, Recursos per a la gestió i organització dels centres educatiu
 - [0070.02](#)_r_Pla de transició
 - [080.01](#)_r_Atenció sanitària específica en centres educatius
 - [080.05](#)_r_Protocol de salut mental
 - [090.01](#)_r_Unitats pedagògiques hospitalàries (UPH) ubicades en hospitals públics
 - [100.02](#)_r_Pla d'igualtat i convivència
 - [100.03](#)_r_Protocols d'intervenció davant de supòsits de violència escolar
 - [100.06](#)_r_Reglament de règim interior
 - [130.01](#)_r_Projecte lingüístic del centre (PLC).Centres d'Educació Infantil i Primària
 - [130.02](#)_r_Programa per la dinamització de les biblioteques escolars i el foment de la lectura_
 - [130.03](#)_r_Pla de foment de la lectura
 - [130.04](#)_r_Portfoli Europeu de les Llengües (PEL) i Portfoli Europeu de las Llengües electrònic (e-PEL)
 - [130.06](#)_r_Disseny particular del programa (DPP) per a centres d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i formació de persones adultes
 - [130.07](#)_r_Pla de normalització lingüística (PNL) en centres d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i centres de Formació de Persones Adultes
 - [160.02](#)_r_Subvencions i assignacions econòmiques per a desenvolupar projectes d'investigació i innovació educativa

2. EL PLA D'ACTUACIÓ PER A LA MILLORA (PAM)

Resposta educativa de nivell I

2.1 Definició

El pla d'actuació per a la millora (PAM), considerat com la part pedagògica de la PGA, és el document en el qual es concreta la intervenció educativa que es durà a terme al centre educatiu i al seu entorn, durant un curs escolar.

[DECRET 253/2019](#); Art 83.1-- [DECRET252/2019](#); Art 98

2.2 Finalitat

El PAM té les finalitats següents: incrementar el percentatge d'alumnes que aconsegueix els objectius i les competències educatives corresponents, reduir l'absentisme escolar, millorar la competència emocional i les habilitats d'interacció social de l'alumnat per a aconseguir una integració socioeducativa més elevada i desenvolupar accions per a previndre i compensar les desigualtats en educació des d'una perspectiva inclusiva.

[DECRET 253/2019](#); Art 83.2 -- [DECRET252/2019](#); Art 98

2.3 Ubicació

Procés de "Planificació i organització del centre educatiu"

2.4 Contingut.

El PAM haurà de contindre, almenys, els elements següents:

- Descripció de les intervencions educatives que es desenvoluparan per a atendre la diversitat de l'alumnat des d'una perspectiva inclusiva.
- L'actualització dels diferents plans i programes desenvolupats pel centre, amb menció especial al pla d'igualtat i convivència.
- Criteris i procediments previstos per al seguiment i l'avaluació del PAM.

[DECRET 253/2019](#); Art 83.3 -- [DECRET252/2019](#); Art 98

Entre les actuacions a engegar, d'acord amb la regulació de les diferents etapes educatives, se n'han de preveure les següents:

- a) La concreció anual del currículum i de tots els plans que formen part del projecte educatiu del centre.
- b) L'organització dels grups amb criteris inclusius.
- c) L'organització de grups flexibles heterogenis.
- d) L'organització d'activitats de reforç i d'aprofundiment.
- e) Les mesures educatives complementàries per a l'alumnat que romanga un any més en el mateix curs.
- f) L'organització de l'opcionalitat.
- g) L'organització de les hores de lliure disposició del centre.
- h) Les activitats complementàries.
- i) El programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR).
- j) El programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria (PR4).
- k) El programa d'aula compartida (PAC).
- l) Altres actuacions curriculars, d'accés i de participació autoritzades per la conselleria competent en matèria d'educació per a donar resposta a les necessitats de l'alumnat.**

[DECRET 104/2018](#); Art 12.2

2.5 Línies d'actuació

Línies generals

S'ha de dissenyar des d'una perspectiva inclusiva, que tinga en compte les característiques i oportunitats del centre, de les famílies i del context sociocomunitari, així com la diversitat i les necessitats de l'alumnat i de la comunitat educativa.

[DECRET 104/2018](#); Art 12.1

Les pràctiques educatives i totes les actuacions que es desenvolupen en cada un dels nivells de resposta (...) han d'incorporar les **línies generals d'actuació** establides en l'article 4 del Decret 104/2018 (*Identificació i eliminació de barreres, Mobilització de recursos, Compromís amb la cultura i valors inclusius, Currículum inclusiu*)

[ORDRE 20/2019](#); Art 10.3

Recuperació dels aprenentatges

Disseny i organització d'activitats que tinguen com a principi fonamental la consolidació i recuperació dels aprenentatges imprescindibles perquè tot l'alumnat pugui seguir amb èxit el curs 2020-21, especialment l'alumnat amb majors dificultats d'aprenentatge a causa de les circumstàncies en què ha pogut desenvolupar el seu aprenentatge durant el període d'activitat educativa no presencial. En la mesura de les possibilitats de cada centre, es mantindran les persones que exerceixen la tutoria en el curs 2019-2020 amb el mateix grup d'alumnes durant el curs 2020-2021

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 3.1.h

Pla de transició

S'han de reforçar els **plans de transició** i acompanyament de Primària a Secundària

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 6.II.5.c

El pla de transició s'incorporarà a l'inici del curs en la programació general anual

[ORDRE 46/2011](#), Art 5

2.6 Mobilització de recursos

Amb caràcter general, els centres han de desenvolupar el pla d'actuació per a la millora amb els mitjans de què disposen, sense perjudici que la conselleria competent en matèria d'educació pugui proveir mitjans addicionals per a implantar determinades actuacions autoritzades

[DECRET 104/2018](#); Art 12.3

Criteris d'actuació:

- Principis inclusius en l'accessibilitat i la utilització dels espais i materials, en la distribució dels temps; en l'organització dels equips docents i els agrupaments de l'alumnat i en la gestió administrativa.
- Coherència i continuïtat de les actuacions
- Presència multidisciplinària en els processos de coordinació, planificació i intervenció
- Col·laboració i coordinació entre els diferents agents que intervenen en els diferents àmbits, així com la participació de tota la comunitat educativa.
- Establiment de relacions amb l'entorn perquè el centre educatiu aprofite les xarxes de recursos socials i culturals de la comunitat i, al mateix temps, es transforme en un recurs comunitari.

[DECRET 104/2018](#); Art 4.3

Una vegada conegut el nombre total de professores i professors dels quals disposaran per al curs 2020-2021, els centres educatius elaboraran, en el marc del Pla d'actuació per a la millora (PAM), les activitats necessàries que faciliten la consolidació, adquisició, reforç o suport dels aprenentatges afectats per la situació del tercer trimestre d'aquest curs, per part de tot l'alumnat.

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 6.IV.12.b

Els centres educatius han d'organitzar els seus recursos de suport per a afavorir l'atenció adequada a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, afavorint el seu accés al currículum per mitjà de l'adaptació dels instruments, temps i suports que asseguruen una correcta atenció i avaluació d'aquest alumnat, especialment en els casos de l'alumnat amb un pla d'actuació personalitzat (PAP).

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 3.1.c

Personal de suport a la inclusió de l'alumnat-

Comprén tot el personal del centre, especialitzat i no especialitzat, i, en un sentit més ampli, pot fer-se extensiu a l'alumnat, les famílies, el voluntariat i altres agents o entitats del context sociocomunitari que col·laboren en el desenvolupament de la resposta educativa, en el marc del projecte educatiu del centre.

[ORDRE 20/2019](#); Art 40.1

Agents externs

Els centres docents poden tindre la col·laboració de personal voluntari i personal especialitzat extern procedent de les entitats d'iniciativa social implicades en la resposta educativa per al desenvolupament de les actuacions planificades en el Projecte educatiu, el Pla d'actuació per a la millora i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

[ORDRE 20/2019](#); Art 43.1

2.7 Indicadors

Indicadors de context associats al compliment de la normativa vigent

- El PAM recull les innovacions didàctiques i les mesures organitzatives previstes en el projecte lingüístic de centre per a cada curs escolar. ([LLEI 4/2018](#), Art 17.1)
- Les millores i les innovacions derivades de l'avaluació de l'aplicació del projecte lingüístic de centre consten en el pla d'actuació per a la millora i estan incloses en la programació general anual. ([LLEI 4/2018](#), Art 17.2)

Altres indicadors de context

- Grau d'elaboració del PAM
- Grau en què les propostes aprovades des del claustre es reflecteixen adequadament en el PAM.
- Grau en què els diferents aspectes recollits en el PAM estan suficientment concretats per facilitar-ne la posada en pràctica.
- Grau en què els mitjans utilitzats per a donar a conèixer el PAM són suficients i adequats.
- Inclusió de mesures organitzatives previstes en el PLC;
- Grau d'aplicació del PAM.
- (...)

Indicadors associats a compromisos qualitat

- Impacte del PAM en la millora de la competència plurilingüe i intercultural de l'alumnat
- (...)

2.8 Responsabilitats i/o atribucions

Equip directiu.

- L'equip directiu coordinarà l'elaboració de la PGA del centre i es responsabilitzarà de redactar-la, d'acord amb les propostes efectuades pel consell escolar i el claustre de professorat, i estudiarà les propostes formulades per les associacions de mares i pares i d'alumnes.
([DECRET 252/2019](#), Art 96.1) - ([DECRET 253/2019](#), Art 81.1)
- Avaluació del grau de compliment de la PGA i dels resultats de l'avaluació i promoció de l'alumnat.

([DECRET 252/2019](#), Art 96.4)- ([DECRET 253/2019](#), Art 81.4)

Consell Escolar

- Avaluació del grau de compliment de la PGA i dels resultats de l'avaluació i promoció de l'alumnat.

([DECRET 252/2019](#), Art 96.4)- ([DECRET 253/2019](#), Art 81.4)

Claustre

- Avaluació del grau de compliment de la PGA i dels resultats de l'avaluació i promoció de l'alumnat.

([DECRET 252/2019](#), Art 96.4)- ([DECRET 253/2019](#), Art 81.4)

Veure document: CAPPEV-MARINA ALTA; "[Assignació de tasques; mapa indicadors](#)"; 2020
(Relacionat amb Resolució de 4 de maig de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional per la qual s'estableix el marc i les directrius d'actuació a desenvolupar durant el tercer trimestre del curs 2019-2020 i l'inici del curs 2020-2021, davant la situació de crisi ocasionada per la COVID-19)

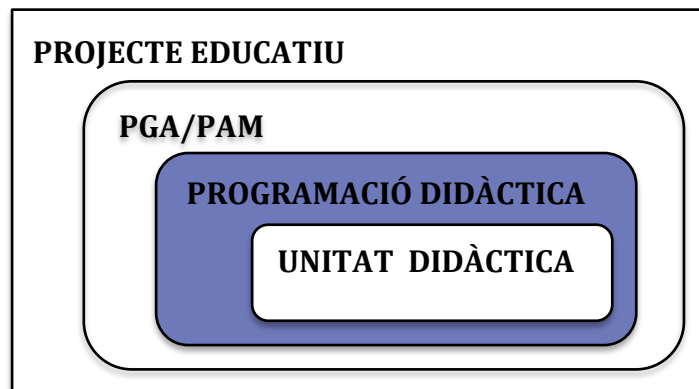
2.9 Documents associats

- "Aplicació del programa d'educació plurilingüe i cultural (PEPLI) a secundària i batxillerat; Guia de planificació, seguiment i millora" Pàg. 8
- CAPPEV-MARINA ALTA; "[Assignació de tasques; mapa indicadors](#)"; 2020. (Relacionat amb Resolució de 4 de maig de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional per la qual s'estableix el marc i les directrius d'actuació a desenvolupar durant el tercer trimestre del curs 2019-2020 i l'inici del curs 2020-2021, davant la situació de crisi ocasionada per la COVID-19)
- RECURSOS PGA. Gestor, Recursos per a la gestió i organització dels centres educatiu
 - [106.03](#)_r_Informació administrativa de la programació general anual (PGA)
 - [160.04](#)_r_Pla d'actuació per a la millora (PAM) en centres que imparteixen Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat
 - [160.05](#)_r_Pla d'actuació per a la millora (PAM) en centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle I Educació Primària

3. PROGRAMACIONS DIDÀCTIQUES

Resposta educativa de nivell II

3.1 Definició

Conjunt de decisions planificades dels elements que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge, d'acord amb les finalitats expressades en el Projecte Educatiu del Centre i en funció de les necessitats educatives de l'alumnat.

3.2 Finalitat

"Racionalitzar la pràctica pedagògica de tal manera que aquesta no discorra de forma arbitrària"

Gimeno y Pérez Gómez, 1985

3.3 Elements de la programació didàctica

Primària, ESO i Batxillerat

Les programacions didàctiques en l'Educació Secundària Obligatoria i en el Batxillerat hauran de concretar, almenys, els apartats següents:

1. Introducció.
 - a) Justificació de la programació.
 - b) Contextualització.
2. Objectius de l'etapa vinculats amb l'àrea o amb la matèria o l'àmbit.
3. Competències.
4. Continguts.
5. Unitats didàctiques.
 - a) Organització de les unitats didàctiques.
 - b) Distribució temporal de les unitats didàctiques.
6. Metodologia. Orientacions didàctiques.
 - a) Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.
 - b) Activitats i estratègies d'ensenyança i aprenentatge. Activitats complementàries.
7. Avaluació de l'alumnat.
 - a) Criteris d'avaluació.
 - b) Instruments d'avaluació.
 - c) Criteris de qualificació.
 - d) Activitats de reforç i ampliació.
8. Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requereix actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV)

9. Elements transversals

- a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.
- b) Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació.
- c) Emprenedoria.
- d) Educació cívica i constitucional.

10. Avaluació de la pràctica docent i indicadors d'èxit.

[DECRET 108/2014](#), Art 11 -- [Decret 87/2015](#); Art 4 – versió consolidada

3.4 Línies d'actuació

Adaptacions de les programacions didàctiques curs 2020-2021

PRIM-ESO-BAT-FPA

Les adaptacions de les programacions didàctiques del curs 2020-2021, incorporaran aquells objectius i continguts que, per les circumstàncies especials del tercer trimestre, no hagen pogut ser abordats

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 6.II.2.b/6.III.2.b/6.IV.3.b/6.VII.1.c/6.VII.2.f

FP

Caldrà determinar quins aspectes significatius dels resultats d'aprenentatge no han pogut aconseguir-se o desenvolupar-se en la seua totalitat, i incorporar-les en les programacions didàctiques dels mòduls professionals del curs 2020-2021, diferenciant aquests dels propis del mòdul professional en què es reubiquen.

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 6.IV.4.a

Adequació personalitzada de les programacions didàctiques

Veure [punt 4 pàg. 17](#)

Tallers de reforç i d'aprofundiment

ESO-BAT

Els centres educatius concretaran el currículum del Taller de Reforç i Taller d'Aprofundiment a partir dels currículums de les diferents assignatures.

[DECRET 51/2018](#)

Projectes específics

PRIM

La programació didàctica es pot dur a terme mitjançant projectes específics, com ara, treball per projectes, per àmbits, interdisciplinaris, adreçats a millorar l'èxit escolar que asseguren a l'alumnat l'adquisició de les competències i els objectius del currículum. Aquests projectes han de tractar, com a mínim, els aspectes següents:

- a) L'assignació dels elements del currículum de més d'una de les àrees establertes en la normativa vigent.
- b) L'avaluació del projecte.
- c) La concreció de la càrrega horària del projecte i la distribució d'aquesta

[DECRET 88/2017](#); Art 12.5

ESO

Els centres podran oferir projectes interdisciplinaris en els quatre cursos de l'educació secundària obligatòria. El currículum d'aquests projectes interdisciplinaris serà elaborat pels centres docents a partir dels currículums de les matèries que es vagen a treballar.

[DECRET 51/2018](#)

Adaptacions curriculars significatives (ACIS)

(Nivell IV, veure PAP)

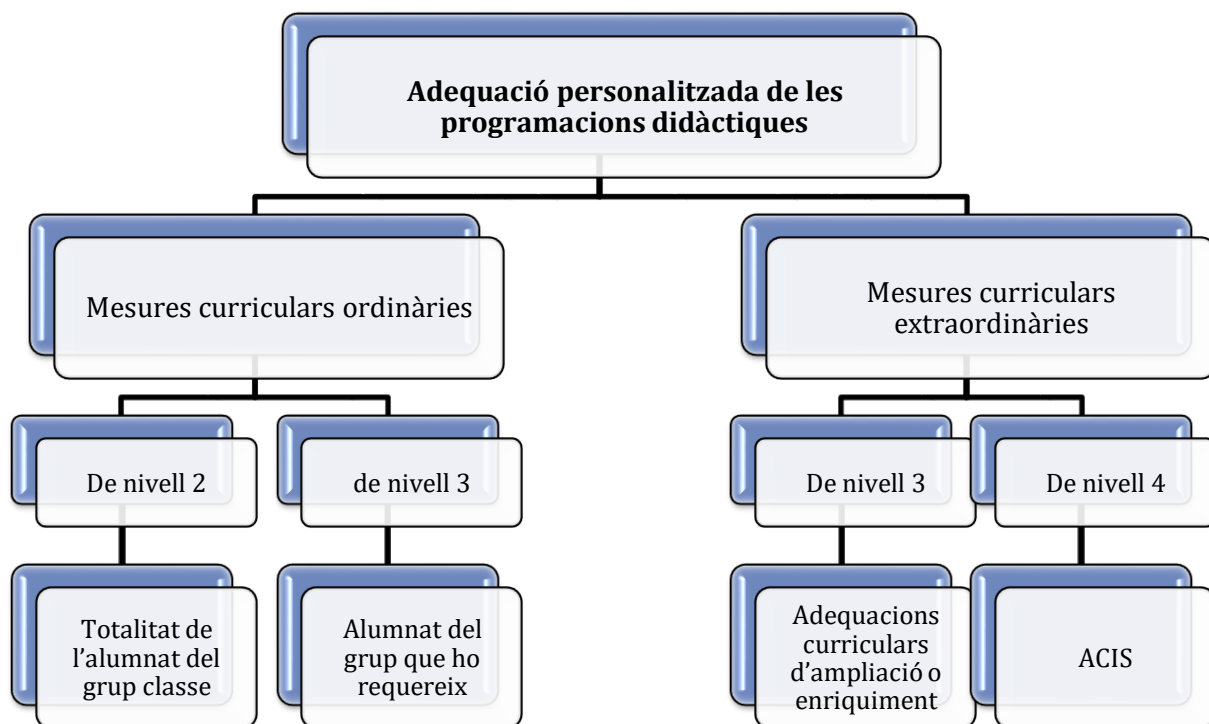
3.5 Atribucions de tasques

CAPPEV-MARINA ALTA; "[Assignació de tasques; mapa indicadors](#)"; 2020. (Relacionat amb Resolució de 4 de maig de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional per la qual s'estableix el marc i les directrius d'actuació a desenvolupar durant el tercer trimestre del curs 2019-2020 i l'inici del curs 2020-2021, davant la situació de crisi ocasionada per la COVID-19)

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#)

4. ADEQUACIÓ PERSONALITZADA DE LES PROGRAMACIONS DIDÀCTIQUES

Respostes educatives de nivell II, III i IV

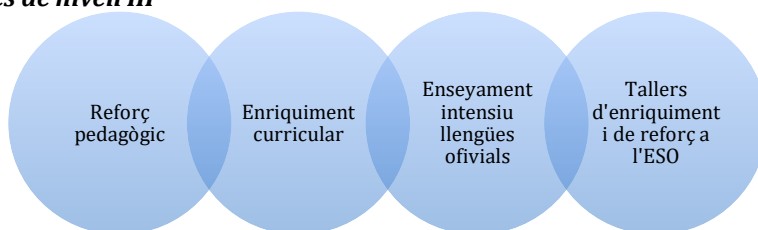
[ORDRE 20/2019](#); Art 14.2

MESURA	N1	N2	N3	N4	ACTUACIONS
TOTES LES ETAPES Adequació personalitzada de les programacions didàctiques ORDRE 20/2019 , Art. 14		X	X	X	Mesures curriculars ordinàries
					Adequacions destinades a la totalitat de l'alumnat del grup classe
					Adequacions destinades a l'alumnat que requereix resposta diferenciada
					Mesures curriculars extraordinàries
					Adaptacions curriculars individuals significatives (ACIS)
					Adequacions curriculars d'ampliació o enriquiment

VIURE JUNTS, APRENDRE JUNTS, AVALUAR JUNTS
 “Si un alumn@ no aprèn de la forma que ensenyem, tal vegada cal ensenyar de manera que aprenga”

5. ACTIVITATS D'ENRIQUIMENT I DE REFORÇ

Respostes educatives de nivell III

4.1 Definicions

Mesures de nivell III adreçades a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

[DECRET 104/2018; Art 14.1.c](#)

Reforç pedagògic

Mesura de resposta de nivell III que pot aplicar-se en qualsevol etapa educativa i suposa l'adequació de la metodologia i les estratègies organitzatives que els centres determinen, dutes a terme amb suports ordinaris

[ORDRE 20/2019; Art 15](#)

Enriquiment curricular

Mesura curricular extraordinària de nivell III dirigida a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals

[ORDRE 20/2019; Art 16](#)

Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

Tenen per objectiu final que l'alumnat aconseguisca una competència comunicativa que implique el domini de les dues llengües oficials, com a mitjà per a la integració en l'àmbit educatiu i social

[ORDRE 20/2019; Art 17](#)

Tallers d'enriquiment i de reforç a l'ESO

Matèries de lliure configuració d'opció per a donar resposta a l'alumnat amb necessitats educatives diferents

[DECRET 51/2018](#)

4.2 Finalitat

Que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent en els canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions al món laboral

[DECRET 104/2018; Art 14.1.c](#)

A l'ESO, els Tallers de Reforç i els Tallers d'Aprofundiment, tenen per finalitat donar resposta a l'alumnat amb necessitats educatives diferents

[DECRET 51/2018; Preàmbul](#)

4.3 Beneficiaris

Reforç pedagògic

La mesura de reforç pedagògic està dirigida a l'alumnat següent:

- Alumnat que té dificultats d'aprenentatge en àrees o matèries determinades.
- Alumnat que ha promocionat amb àrees o matèries no superades del curs anterior.
- Alumnat que roman un any més en el mateix curs.
- Alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià que s'incorpora de manera transitòria a un curs inferior al que li correspon per edat.

[ORDRE 20/2019; Art 15.2](#)

Enriquiment curricular

Alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, degudament identificat pels serveis especialitzats d'orientació.

[ORDRE 20/2019](#); Art 16.1

Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

Alumnat nouvingut té una competència lingüística inferior en qualsevol de les dues llengües oficials,

[ORDRE 20/2019](#); Art 17

Tallers d'enriquiment i de reforç a l'ESO

Alumnat d'ESO

4.4 Línies d'actuació

Reforç pedagògic

Adequació de la metodologia i les estratègies organitzatives que els centres determinen, dutes a terme amb suports ordinaris

[ORDRE 20/2019](#); Art 15.1

Enriquiment curricular

Ampliació dels objectius i els continguts de les diferents àrees i matèries

Flexibilització dels instruments i els criteris d'avaluació

Ús d'una metodologia específica

[ORDRE 20/2019](#); Art 16.1

Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

Tractament integrat de llengües,

Tractament integrat de llengües i contingut,

Aprenentatge basat en projectes,

Treball per tasques,

Aprenentatge cooperatiu,

etc.

[ORDRE 20/2019](#); Art 17

Tallers de reforç i aprofundiment

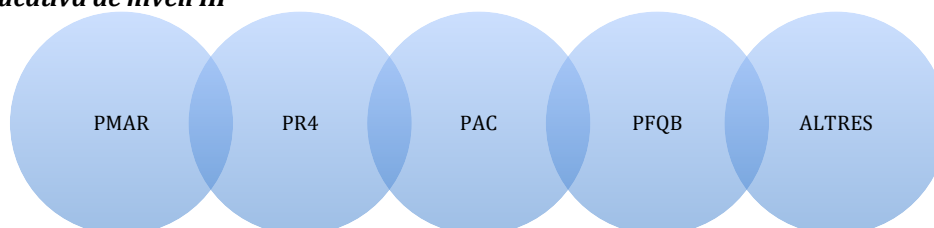
El currículum dels Tallers de Reforç i els Tallers d'Aprofundiment el concreten els centres educatius docents a partir del currículum de les diferents assignatures

[DECRET 51/2018](#), ANNEX ÚNIC.1

"Fer de mestre és fer-se preguntes sobre el món, provocar que el teu alumnat se les faça i trobar junts les respostes possibles"
Iaume Funes

6. PROGRAMES ESPECÍFICS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Resposta educativa de nivell III

Definició

Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries

[DECRET 104/2018](#); Art 14.1.c

6.1 PROGRAMA DE MILLORA DE L'APRENTATGE I DEL RENDIMENT (PMAR)

Resposta educativa de nivell III

Definició

El PMAR de 3r d'ESO per àmbits és un programa d'atenció a la diversitat i inclusió educativa dirigit als centres educatius sostinguts amb fons públics que imparteixen Educació Secundària Obligatoria. Està dirigit a l'alumnat que presenta dificultats rellevants d'aprenentatge no atribuïbles a la falta d'estudi o esforç.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX II

Finalitat

Té com a finalitat facilitar que tot l'alumnat aconseguisca els objectius i adquirisca les competències corresponents.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX II

Beneficiaris

Alumnat que presenta dificultats rellevants d'aprenentatge no atribuïbles a la falta d'estudi o esforç.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX II

6.2 PROGRAMA DE REFORÇ DE 4t DE L'ESO (PR4)

Resposta educativa de nivell III

Definició

El PR4 és un programa d'atenció a la diversitat i inclusió educativa dirigit als centres sostinguts amb fons públics que imparteixen Educació Secundària Obligatoria.

Va dirigit a l'alumnat que mostra interès a obtindre el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria i que, en cursos anteriors, ha presentat dificultats generalitzades d'aprenentatge.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX III

Finalitat

Aquest programa té com a finalitat que l'alumnat desenvolupe les competències clau i adquirisca als objectius generals de l'etapa.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX III

Beneficiaris

Va dirigit a l'alumnat que mostra interès a obtindre el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria i que, en cursos anteriors, ha presentat dificultats generalitzades d'aprenentatge.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX III

6.3 PROGRAMA D'AULA COMPARTIDA PER A L'ESO (PAC)

Resposta educativa de nivell III

Definició:

El PAC és un programa d'atenció a la diversitat i inclusió educativa adreçat a l'alumnat en risc d'exclusió social matriculat als centres d'educació secundària obligatòria, que presenta conductes disruptives, dificultats d'adaptació al medi escolar i tendència a l'absentisme escolar crònic o a l'abandonament escolar

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX I

Finalitat

- Reduir l'absentisme escolar amb una oferta educativa diversa, adaptada a les diferents necessitats, interessos, motivacions i aspiracions de l'alumnat.
- Previndre l'abandonament escolar prematur i fomentar la integració socioeducativa de l'alumnat.
- Reforçar les competències clau i les aptituds necessàries per a la prevenció i el tractament dels comportaments disruptius.
- Oferir un espai alternatiu que millore l'experiència educativa de l'alumnat.
- Crear un entorn de cooperació.
- Optimitzar el desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional de l'alumnat.
- Potenciar la incorporació al món laboral.

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX I

Beneficiaris

Podrà incorporar-se al PAC l'alumnat de primer cicle d'ESO amb

- Dificultats d'adaptació al medi escolar. Conductes disruptives
- Tendència a l'abandonament o absentisme
- Escasses expectatives d'obtenir el Graduat en ESO
- Intenció d'integrar-se en el món del treball
- Almenys un curs del primer cicle d'ESO
- Entre 14 i 16 anys

[RESOLUCIÓ de 20 d'agost de 2019](#), ANNEX I

6.4 PROGRAMES FORMATIUS DE QUALIFICACIÓ BÀSICA

Resposta educativa de nivell III

Definició

Els programes formatius de qualificació bàsica constitueixen una oferta formativa adaptada a les necessitats específiques de l'alumnat que ha abandonat l'ensenyança reglada sense haver aconseguit els objectius previstos en l'Educació Secundària Obligatòria o que presente necessitats educatives especials associades a condicions personals de discapacitat o trastorns greus de conducta que hagen impedit la consecució d'estos estudis secundaris.

[ORDE 73/2014](#), Art 2

Han de contribuir que l'alumnat adquireixca o complete les competències de l'aprenentatge permanent.

[DECRET 135/2014](#), Art 2

Finalitat

Possibilitar la inserció sociolaboral

Beneficiaris

Alumnat que ha abandonat l'ensenyança reglada sense haver aconseguit els objectius previstos en l'Educació Secundària Obligatòria ..

Joves, escolaritzats i desescolaritzats, entre els 16 i els 21 anys, complits fins al 31 de desembre de l'any d'inici del programa,

- que no hagen obtingut el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

- que presenten discapacitats físiques o psíquiques o tinguen trastorns conductuals o de personalitat, que hagen completat els deu anys d'escolarització bàsica, tant en centres ordinaris com en centres específics d'Educació Especial, amb un nivell d'autonomia personal i social que els permeta, a través de la realització d'aquesta acció formativa, accedir i mantindre un lloc de treball.

[ORDE 73/2014](#), Art 4

6.5 FORMACIÓ PROFESSIONAL BÀSICA DE SEGONA OPORTUNITAT

Resposta educativa de nivell III

Definició

La Formació Professional Bàsica de segona oportunitat és una mesura d'ocupabilitat inclosa en el Pla d'ocupació juvenil que recull l'article 106 de la Llei 18/2014, de 15 d'octubre, d'aprovació de mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència.

[ORDRE 20/2019](#); Art 29.1

Beneficiaris

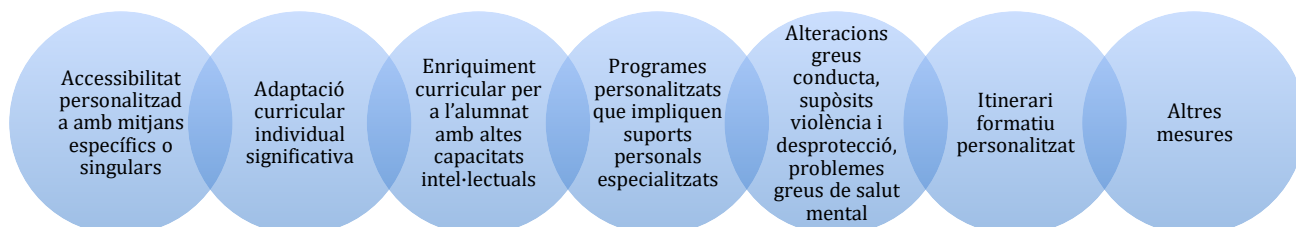
Aquesta mesura està dirigida a persones joves que van abandonar de manera prematura els estudis, o qualsevol altra causa de caràcter similar.

[ORDRE 20/2019](#); Art 29.1

7. PLANS D'ACTUACIÓ PERSONALITZADA

Respostes educatives de nivell III, si s'escau, i de nivell IV

7.1 Definició

Document que organitza les mesures de resposta educatiu, per a garantir l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix determinades mesures personalitzades

El pla d'actuació personalitzat és el document que concreta les mesures del quart nivell de resposta.

[DECRET 104/2018](#); Art 14.1.d

7.2 Finalitat

Orientar l'organització de la resposta educativa i recollir les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat, a fi d'afavorir la progressió cap a una major inclusió i la inserció laboral.

[DECRET 104/2018](#); Art 14.2

7.3 Estructura del PAP

- Dades personals, escolars i familiars de l'alumna o l'alumne.
- Agents que hi intervenen
- Necessitats educatives que presenta i barreres i fortaleces en l'accés, la participació i l'aprenentatge.
- Mesures de resposta educativa que s'estan aplicant o s'han aplicat amb anterioritat, i els seus resultats.
- Mesures de resposta que s'han d'aplicar durant el curs, amb especificació dels objectius que es pretenen aconseguir, el personal de suport que ha d'intervindre i els criteris per a la seua retirada.
- Tasques i dedicació horària del personal especialitzat de suport que hi participa
- Organització de les coordinacions entre els diferents agents que hi intervenen, del centre i externs
- Actuacions que cal desenvolupar en els àmbits familiar i social
- Accions personalitzades per a la transició: per canvi d'etapa, modalitat d'escolarització o per reincorporació al centre, en el cas que, per raons de caràcter excepcional, l'alumnat reba atenció educativa transitòria externa al centre.
- Propostes que orienten l'itinerari formatiu personalitzat, en el cas de l'alumnat amb necessitats educatives especials que finalitza l'escolarització obligatòria, a fi d'establir les condicions que faciliten la continuació dels seus estudis, la transició a la vida activa i la inserció sociolaboral.
- Seguiment i avaluació del PAP
- Proposta de mesures de resposta educativa per al curs següent, en el cas de continuïtat del PAP.

[ORDRE 20/2019](#), Art.8.3

7.4 Línies d'actuació

Determinació de les propostes de reforç

Les propostes de reforç concretes de l'alumnat amb NESE han de constar en l'apartat de l'avaluació del Pla d'actuació personalitzat (PAP) de l'alumnat

[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#), 3.1.f

Mesures associades al PAP

- Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars.
- Adaptació curricular individual significativa (ACIS) a l'ensenyament obligatori
- Enriquiment curricular per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals (Nivell III)
- Programes personalitzats que impliquen suports personals especialitzats.
- Programes específics adreçats a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta, programes d'acompanyament davant supòsits de violència i desprotecció, i plans terapèutics per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental
- Itinerari formatiu personalitzat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que cursa ensenyaments de Formació Professional
- Altres mesures que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació

[ORDRE 20/2019](#), Art.8.2

7.5 Temporalització

Té caràcter anual i es redacta a l'inici de cada curs escolar o immediatament després de l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic

7.6 Atribució de tasques

- Elaboració: Equip docent
- Coordinació: Tutor/a
- Assessorament: Servei Especialitzat d'Orientació
- Avaluació: Equip docent

Veure també: CAPPEV-MARINA ALTA; "[Assignació de tasques; mapa indicadors](#)"; 2020. (Relacionat amb Resolució de 4 de maig de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional per la qual s'estableix el marc i les directrius d'actuació a desenvolupar durant el tercer trimestre del curs 2019-2020 i l'inici del curs 2020-2021, davant la situació de crisi ocasionada per la COVID-19)

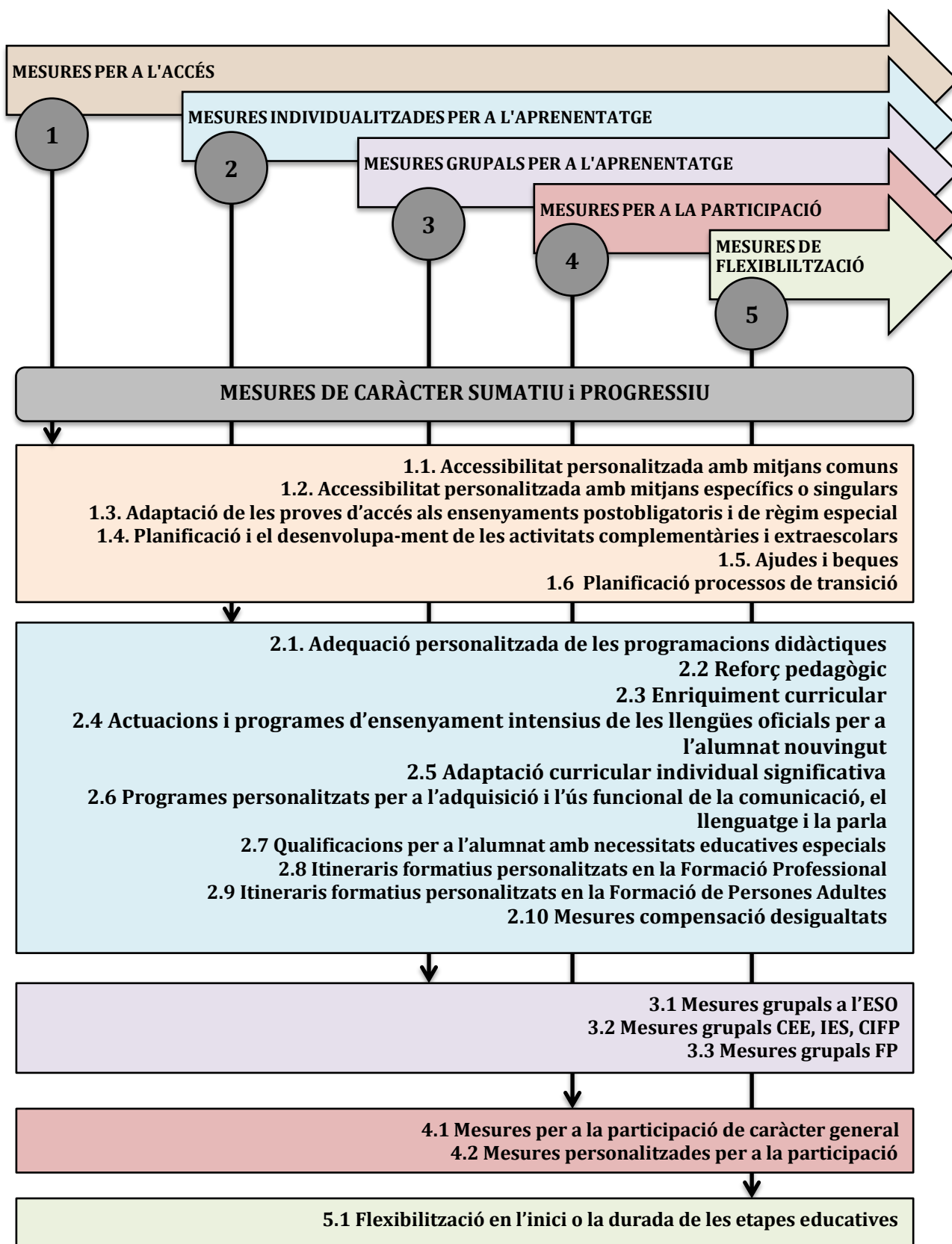
[RESOLUCIÓ de 4 de maig de 2020](#)

7.7 Formularis associats

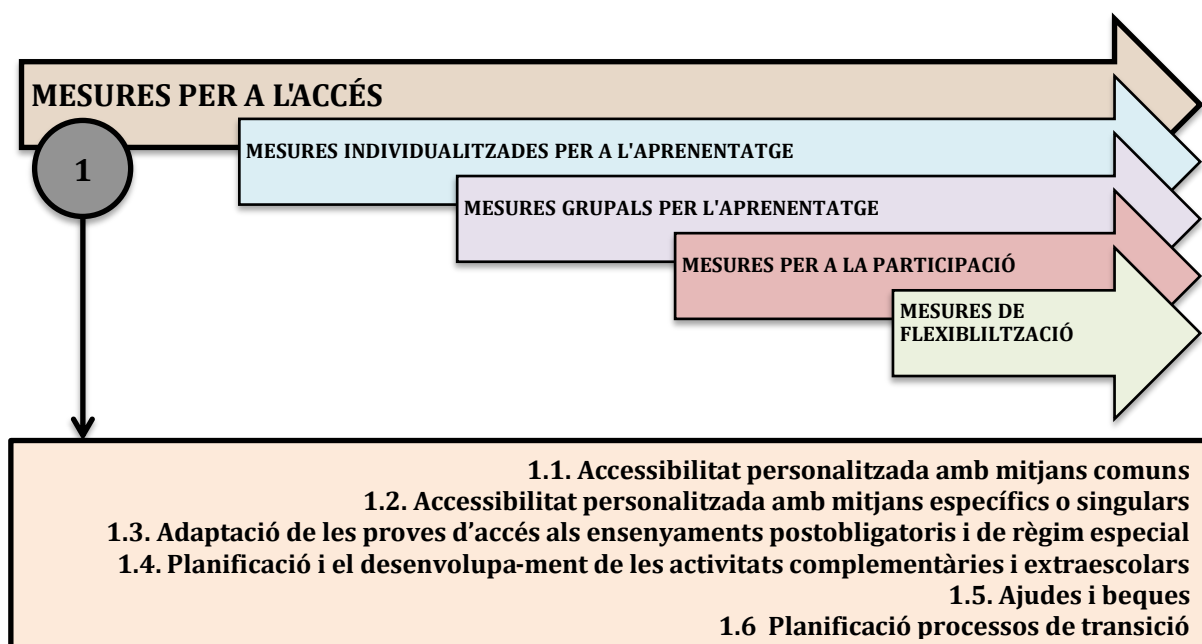
[RESOLUCIÓ de 24 de juliol de 2019](#), de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, i es publiquen els formularis referits a l'avaluació sociopsicopedagògica, l'informe sociopsicopedagògic, el pla d'actuació personalitzat (PAP) i el dictamen per a l'escolarització

D/ MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA

1 MESURES PER A L'ACCÉS

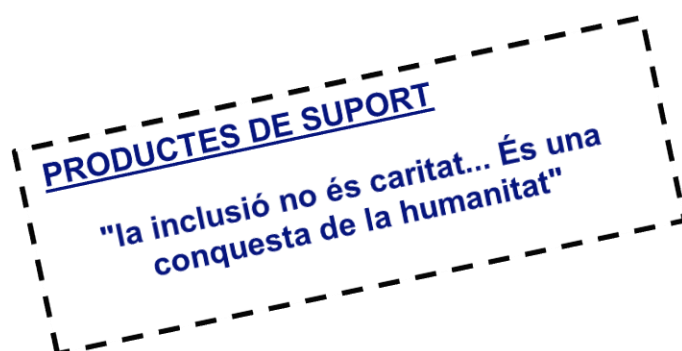

ADAPTACIONS D'ACCÉS					
MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
1.1 Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns	X	X	X		Eliminació dels obstacles que dificulten el desplaçament o l'accés físic
					Condicions d'il·luminació i sonoritat
					Senyalització
					Organització dels espais perquè puguin ser comprensibles i segurs
					Selecció i adaptació dels materials curriculars d'ús comú en format accessible
					Programa de reutilització, reposició i renovació de llibres de text i material curricular ORDRE 26/2016
1.2. Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars				X	Altres actuacions...
					Sistemes augmentatius o alternatius de comunicació
					Materials singulars
					Productes de suport
					Intervenció d'algun professional especialitzat
1.3. Adaptació de les proves d'accés als ens. postobligatoris i de règim especial			X		Establiment de mesures organitzatives diferenciades que afecten els espais i el temps
					Adaptacions que no impliquen mitjans específics o singulars
				X	Adaptacions que impliquen mitjans específics o singulars

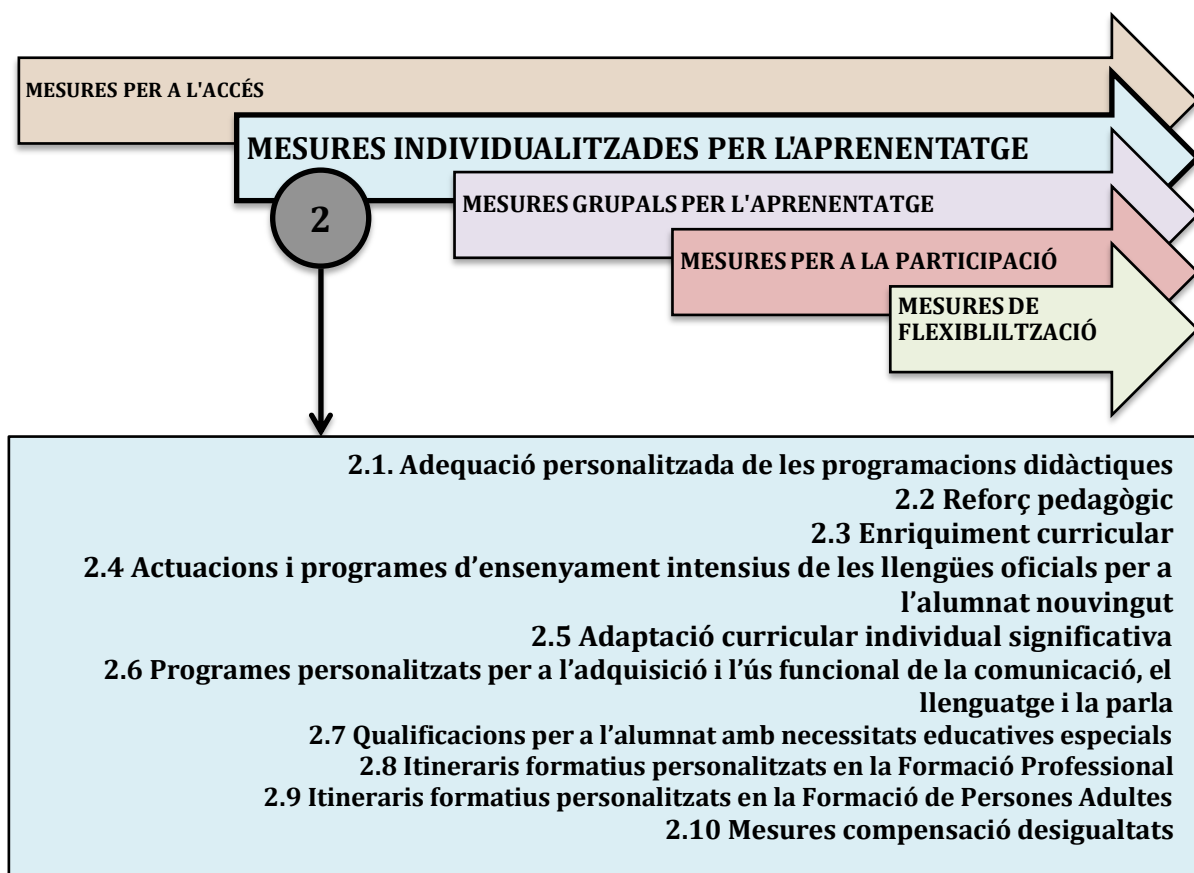
ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS					
ORDRE 20/2019, Art.12					
MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
1.4. Planificació i el desenvolupament de les activitats complementàries i extraescolars	X	X	X	X	Cap alumn@ hi pot quedar exclòs o discriminat per motius econòmics, per raó de discapacitat, limitacions funcionals o per qualsevol altra circumstància

AJUDES I BEQUES A L'ESTUDI					
ORDRE 20/2019, Art.13					
MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
1.5. Ajudes i beques	X	X	X	X	Actuacions perquè l'alumnat amb condicions econòmiques desfavorides i altres situacions de desavantatge puga accedir en igualtat d'oportunitats a tots els serveis i activitats que ofereix el centre Ofereix informació i acompanyament sobre les ajudes i les beques a les quals pot l'alumnat accedir

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
INF-PRIM-ESO-BAT	X	X			Coordinació, transvasament d'informació
1.6 Planificació processos de transició					Actuacions d'informació, d'orientació, assessorament i acompanyament a l'alumnat i a les seues famílies
ORDRE 20/2019, Art 39					Continuïtat de les actuacions educatives
					Detecció de necessitats
					Accions, si s'escau, personalitzades per a l'alumnat que no pot assistir, transitòriament, al centre docent, per compliment de mesures judicials, per convallescència domiciliària o hospitalització de llarga durada o per escolarització en una UET/HDIA

2 MESURES INDIVIDUALITZADES PER A L'APRENTATGE

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
TOTES LES ETAPES		X			Adequacions destinades a la totalitat de l'alumnat del grup classe ¹
2.1. Adequació personalitzada de les programacions didàctiques			X		Adequacions destinades a l'alumnat que requereix resposta diferenciada ²
ORDRE 20/2019, Art. 14				X	Adaptacions curriculars individuals significatives (ACIS) ³
			X		Adequacions curriculars d'ampliació o enriquiment ⁴

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
TOTES LES ETAPES			X		Adequació de la metodologia i les estratègies organitzatives que els centres determinen, dutes a terme amb suports ordinaris
2.2 Reforç pedagògic					
ORDRE 20/2019, Art 15					

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
2.3 Enriquiment curricular			X		Ampliació dels objectius i els continguts de les diferents àrees i matèries
(Altes capacitats)					Flexibilització dels instruments i els criteris d'avaluació
ORDRE 20/2019, Art 16					Ús d'una metodologia específica

¹ Mesura curricular ordinària

² Mesura curricular ordinària

³ Mesura curricular extraordinària

⁴ Mesura curricular extraordinària

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
2.4 Actuacions i programes d'ensenyament intensius de les llengües oficials per a l'alumnat nouvingut ORDRE 20/2019 , Art 17			X		Tractament integrat de llengües,
					Tractament integrat de llengües i contingut,
					Aprenentatge basat en projectes
					Treball per tasques
					Aprenentatge cooperatiu
					Si cal, adaptació d'accés al currículum
					(...)

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
ENSENYAMENT OBLIGATORI 2.5 Adaptació curricular individual significativa ORDRE 20/2019 , Art 20				X	ACIS d'una àrea o matèria
					ACIS de diverses àrees o matèries
					ACIS del conjunt de les àrees o matèries

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
ED. INFANTIL i ENS. OBLIGATORI 2.6 Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla ORDRE 20/2019 , Art 21				X	Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla
				X	Programes destinats a superar dificultats específiques d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura,

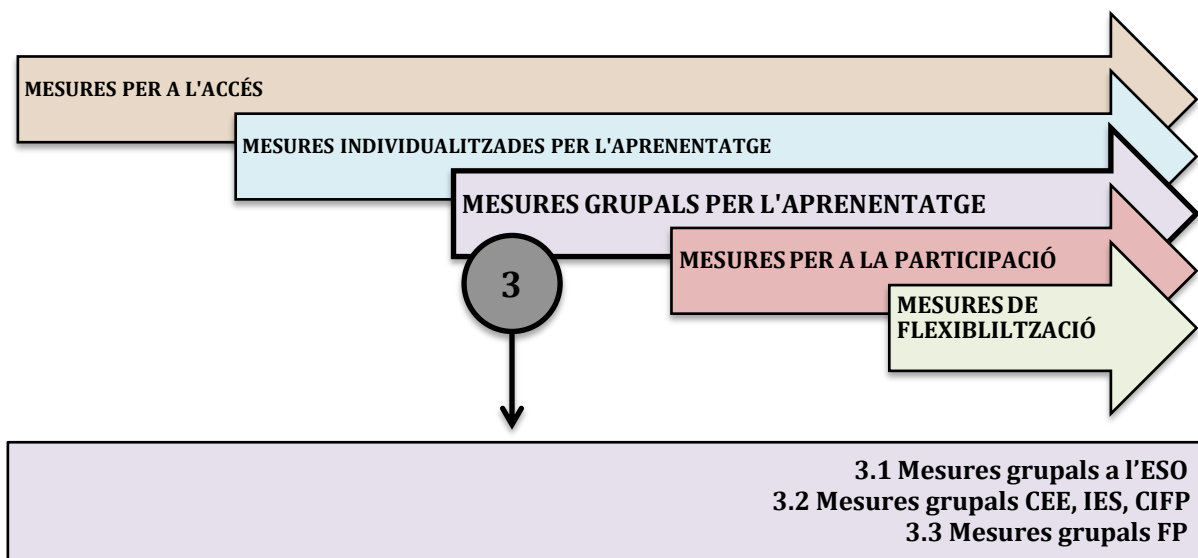
MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
BATXILLERAT 2.7 Qualificacions per a l'alumnat amb necessitats educatives especials ORDRE 20/2019 , Art 22				X	Exempció de qualificacions en determinades matèries

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
FP 2.8 Itineraris formatius personalitzats en la Formació Professional ORDRE 20/2019 , Art 23				X	Itineraris que s'adapten als diferents ritmes i circumstàncies de l'alumna
					Ampliació del nombre de convocatòries dels mòduls pendents fins a un màxim de 6 vegades

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
FPA 2.9 Itineraris formatius personalitzats en la Formació de Persones Adultes ORDRE 20/2019 , Art 24				X	Orientar l'itinerari formatiu de les persones participants amb necessitats específiques de suport educatiu cap a les opcions que estiguen més d'acord amb les seues capacitats, destreses, interessos i opcions d'ocupabilitat

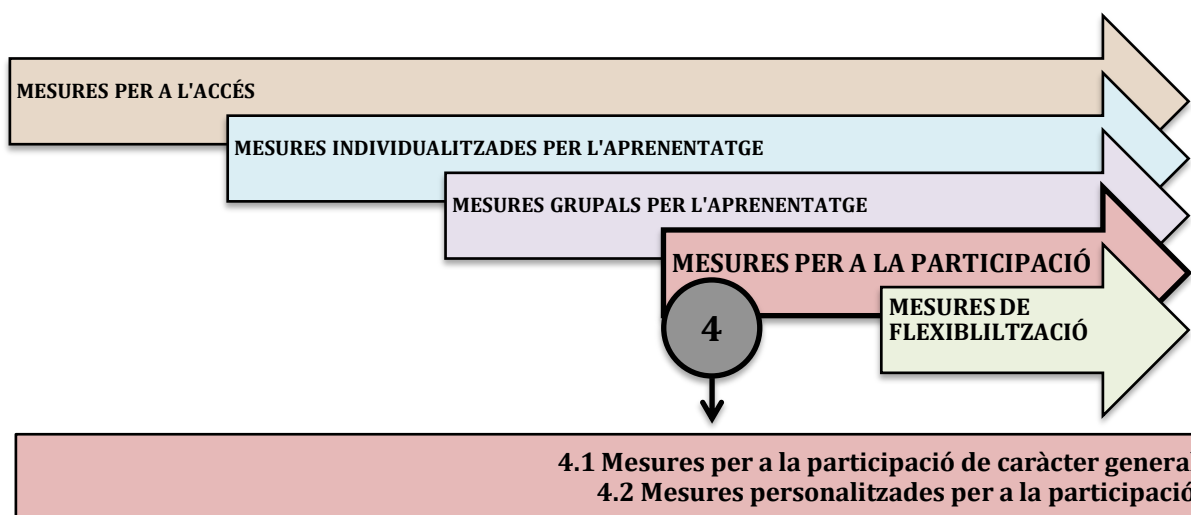
MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
TOTES LES ETAPES 2.10 Mesures compensació desigualtats ORDRE 20/2019 , Art 54					Amb caràcter general Actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar DECRET 104/2018 Actuacions amb les famílies d'acollida, foment de la participació, assessorament i informació sobre pautes educatives en la llar Accions transversals en l'àmbit de l'educació intercultural Coordinació amb altres serveis, especialment els equips base de serveis socials Programes singulars destinats a la millora de les competències socials, la gestió del temps d'oci, la planificació d'itineraris formatius i laborals, la busca activa d'ocupació i la participació ciutadana Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics d'higiene, alimentació i vida saludable Tallers de reforç de les competències clau Alumnat en situació d'acolliment en institucions de protecció social del menor o acolliment familiar: Establiment de les coordinacions sistemàtiques i protocols per a aconseguir la col·laboració amb les institucions o les famílies d'acollida i, si escau, amb els serveis socials i altres serveis implicats Alumnat en situació d'escolarització irregular: Actuacions amb la família i coordinació amb els equips d'intervenció amb la infància i l'adolescència i les conselleries competents en matèria de protecció de persones menors d'edat. Alumnat amb malalties cròniques: Atenció sanitària específica perquè pugui seguir el procés escolar amb la màxima normalitat possible Alumnat que, per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre docent amb normalitat: Atenció educativa des del mateix centre Atenció educativa domiciliària o en unitats pedagògiques hospitalàries, Educació a distància Altres mesures que l'Administració educativa determine a l'efecte.

3. MESURES GRUPALS PER A L'APRENTATGE VINCULADES A PROGRAMES ESPECÍFICS

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
ESO					Aprenentatge per àmbits 1r ESO
3.1 Mesures grupals ORDRE 20/2019 , Art 25 Art 26 Art 27			X		PMAR. Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment
			X		PR4. Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria
			X		Programa d'aula compartida (PAC)
CEE. IES. CIPFP			X		PFQB. Programes formatius de qualificació bàsica ordinari
3.2 Mesures grupals ORDRE 20/2019 , Art 28				X	PFQB. Programes formatius de qualificació bàsica adaptada a les persones amb necessitats educatives especials
FP			X		FP_2ª OPORTUNITAT. Formació Professional Bàsica de segona oportunitat
3.3 Mesures grupals ORDRE 20/2019 , Art 29					

4 MESURES PER A LA PARTICIPACIÓ

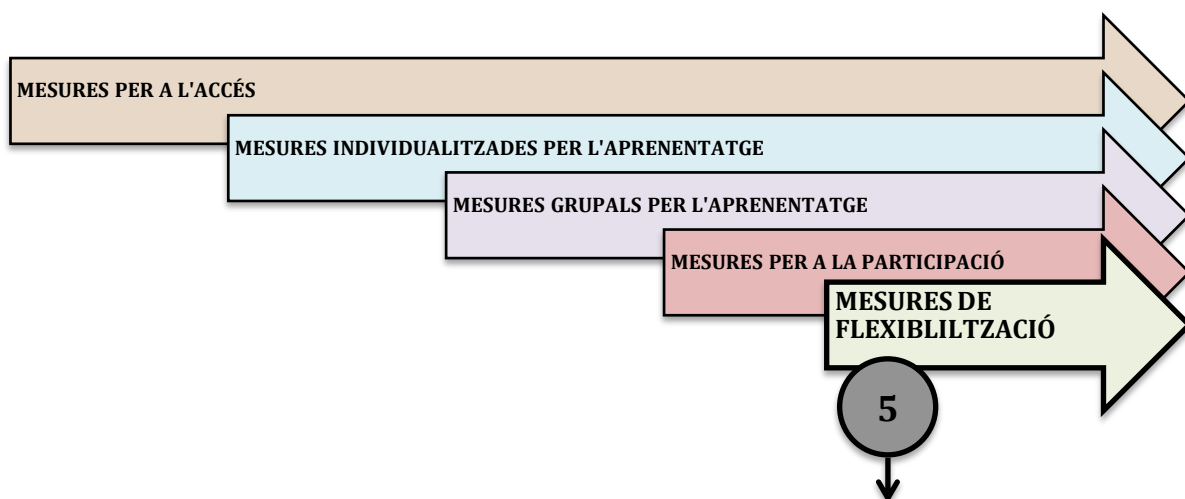

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
4.1 Mesures per a la participació de caràcter general	X				Actuacions que facen efectiva la participació de l'alumnat, de les famílies i d'altres agents implicats en els processos generals d'avaluació DECRET 104/2018; Art 35
	X				Actuacions que fomenten participació activa de l'alumnat, les famílies, la comunitat educativa en general i els agents de l'entorn, en l'elaboració, posada en marxa i revisió d'iniciatives que tenen com a finalitat donar suport i promoure l'equitat i l'educació inclusiva. DECRET 104/2018; Art 6
	X				Concreció i organització de les mesures per a fer efectiva la participació de les famílies, les quals s'han d'ajustar a les necessitats, les característiques i la diversitat de les famílies i a la realitat del centre i de l'entorn social i cultural, sense descurar especialment l'atenció a les famílies que es troben en situació de major vulnerabilitat DECRET 104/2018; Art 7
	X				Concreció de les mesures per a fer efectiva la participació de l'alumnat d'acord amb el reglament orgànic i funcional vigent i la normativa vigent que regula, organitza i dona competències al consell escolar de centre i al consell escolar municipal. DECRET 104/2018; Art 8
	X				Actuacions que facen efectiva l'obertura a l'entorn, i a la participació en accions d'àmbit comunitari DECRET 104/2018; Art 9
	X				Actuacions per assegurar la participació de tot l'alumnat en les activitats complementàries i extraescolars ORDRE 20/2019, Art 12
	X				Organització i coordinació de la participació del personal extern ORDRE 20/2019, Art 43
	X				Acollida i foment de la participació de les famílies en el centre, assessorament i informació sobre pautes educatives en la llar, oportunitats del sistema educatiu i del context sociocomunitari ORDRE 20/2019, Art 54

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
4.2 Mesures personalitzades per a la participació ORDRE 20/2019 , Art 38			X		Accions dirigides a una alumna o un alumne o un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe per al desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos
			X		Accions davant de supòsits de violència, assetjament i desprotecció dirigides a un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament de l'alumnat implicat i les famílies
			X		Programes específics d'acompanyament personalitzat a l'alumnat i a la seua família per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions, de l'autoestima i la confiança en les possibilitats i les fortaleces personals, d'aprenentatge d'habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diversos contextos
			X		Notificació de possibles situacions de desprotecció de menors detectades des de l'àmbit educatiu
			X		Altres actuacions personalitzades de nivell de resposta III regulades per l'Administració o de disseny propi pels centres docents
				X	Programes específics amb suports especialitzats dirigits a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta
				X	Accions i programes amb suports especialitzats dirigits a una alumna, un alumne o un grup diferenciat d'alumnat, davant de supòsits de violència i desprotecció, amb acompanyament de l'alumnat implicat i de les famílies
				X	Pla terapèutic per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental
				X	Altres actuacions personalitzades amb suports especialitzats per a la participació regulats l'Administració

5. MESURES DE FLEXIBILITZACIÓ

5.1 Flexibilització en l'inici o la durada de les etapes educatives

MESURA	N1	N2	N3	N4	LÍNIES D'ACTUACIÓ
INF. ENS OBLIGATORI BATXILLERAT FP 5.1 Flexibilització en l'inici o la durada de les etapes educatives			X		Permanència d'un any més en el mateix curs ORDRE 20/2019, Art 30
			X		Flexibilització en l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià ORDRE 20/2019, Art 31
				X	Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cycle d'Educació Infantil ORDRE 20/2019, Art 32
				X	Pròrroga de permanència d'un any més en el segon cycle d'Educació Infantil ORDRE 20/2019, Art 33
				X	Pròrroga de l'escolarització en l'ensenyament obligatori ORDRE 20/2019, Art 34
				X	Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat ORDRE 20/2019, Art 35
				X	Flexibilització en la durada dels cicles formatius de Formació Professional ORDRE 20/2019, Art 36
				X	Incorporació a un curs superior al que correspon al nivell acadèmic que cursa ORDRE 20/2019, Art 37